

Μαρκ Ρος

Δημοσιογράφος, συγγραφέας του βιβλίου «Η Τράπεζα»

«Η Goldman Sachs

Στην Αθήνα ξαναβρέθηκαν, αυτές τις μέρες, ο Σόρος και τα στελέχη της Goldman Sachs, τα δύο ονόματα που συνοδεύουν την ελληνική κρίση, αλλά και δύο ονόματα που προξενούν ανατριχίλα, λόγω του ρόλου τους στις μεγαλύτερες καταστροφές στην οικονομική ιστορία. Ο Σόρος γονάτισε τη Βρετανία το 1992, η «Liberation» περιέγραψε το 2010 την Goldman ως «τράπεζα-βαμπίρ», που «ρουφάει το αίμα» των πελατών-θυμάτων της.

ΣΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟ

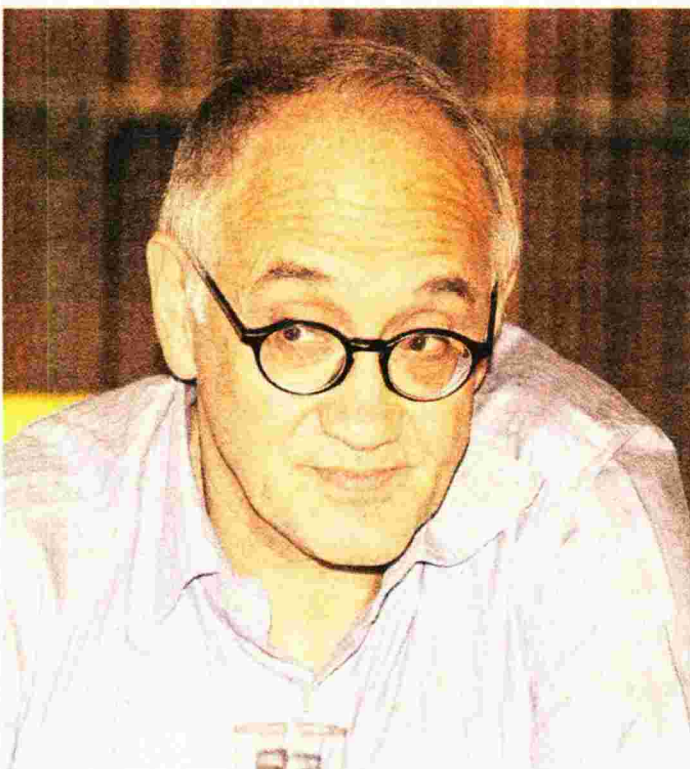
Στην Αθήνα βρέθηκε όμως αυτές τις μέρες και ο «βιογράφος» της Goldman Sachs, ανταποκριτής της «Monde» στο Λονδίνο, για να παρουσιάσει το βιβλίο του, που κυκλοφόρησε στα ελληνικά από το Μεταίχμιο, Μαρκ Ρος. Το βιβλίο του, όπως και αυτό της Ναόμι Κλάιν για το «Δόγμα του σοκ», τον «καπιταλισμό της καταστροφής», γνωρίζουν μεγάλη επιτυχία, καθώς μια συγχυσμένη έως πανικόβλητη ελληνική κοινή γνώμη προσπαθεί να καταλάβει τι συνέβη.

Τον Φεβρουάριο του 2010, ο «ΚΤΕ» απεκάλυψε, για πρώτη φορά, τον ρόλο της Goldman ως αρχιτέκτονα της κερδοσκοπικής επίθεσης στην Ελλάδα. Ρόλος ακόμα πιο αξιοσημείωτος, αφού η ισχυρότερη παγκοσμίως τράπεζα, «αρχηγός» της επίθεσης των «αγορών» κατά της χώρας μας, πληρωνόταν επίσης αδρά ως... σύμβουλος διαδοχικών ελληνικών κυβερνήσεων στη διαχείριση του χρέους και τις ιδιωτικοποιήσεις! Ο «γιατρός», που διαλέξαμε για την οικονομία μας, και ξέρετε τα πάντα για μας, κέρδιζε ταυτόχρονα οργανώνοντας στοίχημα στον θάνατό μας.

Φταίει ο Σημίτης

«Στην περίπτωση της Ελλάδας η ευθύνη είναι του Σημίτη», πιστεύει ο Μαρκ Ρος. «Αυτός δέχθηκε τις προτάσεις της τράπεζας για να μπει στο ευρώ, η Goldman για έναν να βγάλει λεφτά και οι Ευρωπαίοι ήθελαν τη διεύρυνση της Ευρωζώνης, γιατί με περισσότερα μέλη θα ήταν καλύτερα προστατευμένοι απέναντι στις αμερικανικές επιθέσεις, όπως του Σόρος. Αντίθετα, ο Παπανδρέου ορθώς δεν δέχθηκε τις προτάσεις της Goldman το φθινόπωρο του 2009».

Το βιβλίο του Ρος φέρει τον τίτλο: «Η Τράπεζα. Πώς η Goldman Sachs διευθύνει ("κυβερνά") στην ελληνική μετάφραση) τον κόσμο». Βραβεύτηκε ως το καλύτερο γαλλι-

κό οικονομικό βιβλίο, παρουσία της υπουργού Οικονομικών, Κριστίν Λαγκάρντ. Το Παρίσι δεν είδε με καλό μάτι την επίθεση των «αγορών» κατά μιας χώρας της Ευρωζώνης, ή την ανάμειξη του ΔΝΤ. Αντιμετώπισε κάποια στιγμή, μας επιβεβαίωσαν πηγές της Γαλλικής Προεδρίας, την ιδέα συνδυασμένης ευρωπαϊκής αντιπίθεσης που θα τοσάκιζε τους «κερδοσκόπους», προτού συ-

νταχθεί τελικά με το Βερολίνο και η ελληνική κρίση καταλήξει στο μνημόνιο.

Το βιβλίο του Ρος αντανάκλα το αυξημένο ευρωπαϊκό ενδιαφέρον για την Goldman μετά την «ελληνική» και ήδη «ιρλανδική», «πορτογαλική», ίσως αύριο «ισπανική» κρίση. Όπως η καταπληκτική έρευνα του περιοδικού «Rolling Stone» για το ίδιο θέμα (ελληνικά στα «Τετράδια», αρ. 57-58), αντανάκλα τη συνειδητοποίηση στις ΗΠΑ του ρόλου που έπαιξε η τράπεζα στην κρίση του 2008.

«Σοφιστική τράπεζα»

«Θα μπορούσε να 'ναι χειρότερο, τα βιβλία αυτού του τύπου είναι συνήθως χειρότερα», ήταν το μόνο σχόλιο της Goldman στον εκδότη του βιβλίου. «Είναι δυσαρεστημένοι, ιδίως για το κεφάλαιο περί Ελλάδος, αποφεύγουν όμως να απαντήσουν ή να σχολιάσουν. Η Goldman είναι ένας πολύ σοφιστική οργανισμός. Λέει, θα δώσουμε τη μικρότερη δυνατή δημοσιότητα και η καταιγίδα θα περάσει», μας λέει ο Ρος.

Η τράπεζα προτιμά, όσο μπορεί, τη σκιά και σπανίως απασχολεί τη δημοσιότητα. Στους επαίοντες, είναι γνωστός ο κεντρικός ρόλος της στις οικονομικές κρίσεις. Ο Γκαλμπρέθ, από τους μεγαλύτερους οικονομολόγους του 20ού αιώνα, αφιέρωσε ένα κεφάλαιο του βιβλίου του για το 1929, στον ρόλο της Goldman. Το όνομά της ακούστηκε σε όλες τις μεγάλες κερδοσκοπικές φούσκες των τελευταίων χρόνων.

Οι δραστηριότητές της επηρεάζουν άμεσα τη ζωή εκατομμυρίων ανθρώπων στον πλανήτη. Επηρεάζει την τιμή του ψωμιού, κερδοσκοπώντας στο σιτάρι, την τιμή του ατσαλιού, ευνοώντας τον σχηματι-

Εύλογες απορίες από τον Μαρκ Ρος: «Η Goldman μπορεί να σπληνθεί και σε διεθνές δίκτυο πολιτικής επιρροής, άσχετο με την αγορά. Ο πρόεδρος της Κομισιόν και πρωθυπουργός της Ιταλίας, ο Ρομάνο Πρόντι, ο επικεφαλής της Bundesbank και αρχιτέκτονας του ευρώ Ότμαρ Ίσιγκ, υπουργοί Οικονομικών και κεντρικοί τραπεζίτες. Στην Ελλάδα έχετε τον Πέτρο Χριστοδούλου, επικεφαλής του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους. Ρωτάω τους Έλληνες συνομιλητές μου γιατί δεν διερευνήθηκε ο ρόλος του, κανείς όμως δεν μου έδωσε απάντηση».

σμό ομίλων, την τιμή του πετρελαίου κ.λπ., μας λέει ο Γάλλος ερευνητής. «Ελέγχοντας» τους περισσότερους «αναλυτές» της πετρελαϊκής αγοράς, επηρεάζει την «αγορά» μέσω των αναλύσεών τους. Προβλέπει τις διακυμάνσεις της αγοράς, αφού τις προκαλεί η ίδια, και μπορεί να κάνει φανταστικά κέρδη, αγοράζοντας στα κάτω και πουλώντας στα πάνω.

Η Goldman άνοιξε τον λογαριασμό χρεοκοπίας της Ελλάδας στην αγορά CDS τον προεκλογικό μήνα Σεπτέμβριο 2009. Αυτό δεν μοιάζει «αυτοματισμός» της αγοράς, αλλά καλοσχεδιασμένο εγχείρημα, παρατηρούμε στον κ. Ρος. Ο Γάλλος συγγραφέας όμως, αν και παραθέτει ένα σωρό στοιχεία που συνηγορούν υπέρ της στοχευμένης παρέμβασης των αγορών, δεν θέλει να βγάλει ένα τέτοιο συμπέρασμα:

«Οι τράπεζες δεν είναι κράτη, δεν σχεδιάζουν μακροχρόνια, με στρατηγική. Δεν είναι στρατηγικοί, είναι τακτικοί. Μια τράπεζα δρα γρήγορα. Βλέπει μια αγορά, μια ευκαιρία, μπαίνει. Δεν σχεδιάζει ένα ή πέντε χρόνια πριν. Οι τραπεζίτες δεν κάνουν μακροχρόνια πολιτική, κάνουν deals. Βγάζουν τα λεφτά και περνάνε σε άλλα. Σήμερα στοχευματίζουν κατά, αύριο υπέρ του ευρώ. Δεν είναι πολιτικοί με πρόγραμμα. Τους ενδιαφέρει το χρήμα».

Η άποψη Ρος είναι βέβαια η «πολιτικά ορθόδοξη» άποψη που θα περίμενε κανείς από έναν δημοσιογράφο της «Monde» σήμερα. Για τη γαλλική και όχι μόνο «πολιτική ορθοδοξία», υπάρχουν ορισμένα αξιώματα: δεν υπάρχουν συνωμοσίες, δεν πρέπει να αναφέρονται λέξεις όπως «εθνικοποίηση» ή «προστατευτισμός» και μερικά ακόμα. Το ίδιο πάντως το βιβλίο περιέχει πληθώρα στοιχείων

που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως επιχειρήματα υπέρ όσων, πίσω από τους «αυτοματισμούς των αγορών», ακριβέστερα μέσω αυτών, διαβλέπουν την ανάπτυξη περισσότερο εξελιγμένων στρατηγικών, που εκδηλώνονται σε κατάλληλη ευκαιρία.

Δίψα για εξουσία

«Επιτελώ το έργο του Θεού». Αν εγώ ή εσείς πούμε κάτι τέτοιο, θα μας περάσουν για «ψώνια» και, αν επιμένουμε, θα μας στείλουν στο τρελοκομείο. Όταν όμως αυτό το λέει ο πρόεδρος της μεγαλύτερης τράπεζας στον κόσμο Λόιντ Μπλακφάιν, «συνοψίζει», όπως υπογραμμίζει στον πρόλογό του ο συγγραφέας, «την απίστευτη, υπέρμετρη δίψα για εξουσία που έχει η τράπεζα, η εταιρεία που κυβερνά τον κόσμο με απίστευτη μυστικότητα». Αυτή δεν είναι εικόνα μιας δύναμης που κοιτάει απλώς και μόνο να βγάλει λεφτά σε κάθε ευκαιρία, παρ' όλο που ασφαλώς το κάνει κι αυτό. Όταν ο Πόλσον, άνθρωπος της Goldman Sachs, γίνεται υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, είναι μάλλον αναμενόμενο στην κρίση του 2008 να οδηγήσει στη χρεοκοπία τη Lehman Brothers, κύριο ανταγωνιστή της Goldman, σώζοντας -και μάλιστα με κέρδος- την τελευταία!

Το εκπληκτικό ατού της τράπεζας είναι το δίκτυο επιρροής της. Οι τροτοκιστές σκέφτηκαν τον εισοδησμό, η Goldman τον εφήρμοσε όμως επιτυχώς! «Είναι πολύ καλός ο όρος εισοδησμός», μας απαντάει ο Ρος, «και ξέρουν να τον εφαρμόζουν καλά. Η Goldman έχει μια χρηματιστική λειτουργία, όπως και η JP Morgan, η Morgan Stanley, η Barclays, η BNP, και την κάνει καλύτερα, γιατί προσλαμβάνει τους καλύτερους. Αλλά μπορεί, σε αντίθεση με τις άλλες, να σπληνθεί και σε διεθνές δίκτυο πολιτικής επιρροής, άσχετο με την αγορά. Ο πρώην πρόεδρος της Κομισιόν και πρωθυπουργός της Ιταλίας, ο Ρομάνο Πρόντι, ο επικεφαλής της Bundesbank και αρχιτέκτονας του ευρώ Ότμαρ Ίσιγκ, υπουργοί Οικονομικών και κεντρικοί τραπεζίτες. Στην Ελλάδα έχετε τον Πέτρο Χριστοδούλου, επικεφαλής του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους. Ρωτάω τους Έλληνες συνομιλητές μου γιατί δεν διερευνήθηκε ο ρόλος του, κανείς όμως δεν μου έδωσε απάντηση».

Συλλογική κουλτούρα

«Η ισχύς της Goldman- συνεχίζει ο Ρος- προέρχεται από μια μοναδική κουλτούρα επιχείρησης, δουλεύουν ως ομάδα για το καλό της εταιρείας, σχεδόν ως σέκτα, δεν υπάρχουν σπαρ, δεν τρωγ τον καιρό σου να τσακώναςαι, δεν κρατάς τις πληροφορίες για σένα, τις μοιράζεσαι με όλους. Δεν υ-

«Πρέπει να σπάσουμε τις τράπεζες, να διαχωρίσουμε τις εμπορικές από τις επενδυτικές τράπεζες, να διαχωρίσουμε την παραδοσιακή τράπεζα από το καζίνο. Εμείς, οι φορολογούμενοι, σώσαμε τις τράπεζες. Αλλά τώρα δεν υπάρχουν άλλα χρήματα. Πρέπει να επιστρέψουμε στη ρύθμιση. Κάτι προσπάθησε ο Ομπάμα, αλλά είναι πολύ λίγα. Η Ε.Ε. πρέπει να το κάνει».

Μαρκ Ρος

«Οι φορολογούμενοι σώσαμε τις τράπεζες»

Λειτουργεί ως σέχτα»

πάρχει ανταγωνισμός εξουσίας όπως αλλού, είναι λίγο όπως η IBM. Κυρίως προσλαμβάνουν τους καλύτερους, που αποβάλλουν την αλαζονεία τους για να λειτουργήσουν ομαδικά. Διώχνουν όσους δεν το κάνουν. Οι άλλοι, όπως η Morgan, έχουν ατομικιστική κουλτούρα».

Τα δύο τρίτα των ανώτερων στελεχών της Goldman, περιλαμβανομένων του προέδρου και του αντιπροέδρου, είναι Εβραίοι. «Στην αρχή ήταν εβραϊκή τράπεζα. Τώρα δεν είναι, όπως η JP Morgan δεν είναι προτεσταντική και η Merrill Lynch καθολική», παίρνει την πρόνοια να μας πει ο Ρος για την Goldman, προτού εξηγήσει ότι υπάρχει «μια κληρονομιά της διαμάχης του 19ου αιώνα μεταξύ προτεσταντικών και εβραϊκών τραπεζών». Αν και ο συγγραφέας διαψεύδει μετά βδελυγμίας κάθε σκέψη ότι έχουμε να κάνουμε με εβραϊκή τράπεζα σήμερα, αφιερώνει ένα ολόκληρο κεφάλαιο στη διαμάχη των Εβραίων και προτεσταντών τραπεζιτών, τον... 19ο

Ο συγγραφέας Μαρκ Ρος με τον Δημήτρη Κωνσταντακόπουλο.

αιώνα όμως. «Το μόνο κεφάλαιο του βιβλίου που ο εκδότης μου θα προτιμούσε να μην είχα γράψει!». Και εδώ, άλλωστε, παίρνει την πρόνοια να τονίσει ότι «η ίδρυση των εβραϊ-

κών τραπεζών οφείλεται στον αντισημιτισμό των προτεσταντικών»! Αναγνωρίζει, πάντως, ότι του θυμίζει Βίβλο η δήλωση του Μπλακφίν ότι «επιτελεί το έργο του Θε-

ού», αυτό όμως, σπεύδει να διαβεβαιώσει, δεν σημαίνει ότι επιδιώκει κάποια μορφή παγκόσμιας κυριαρχίας, αν και «βεβαίως, το τραπεζικό λόμπι είναι πάρα πολύ ισχυρό». Κλείνει τελικά τη συζήτηση λέγοντας ότι «είναι καλύτερα να μη μιλάμε για τις σχέσεις θρησκείας και τραπεζών».

Θεωρίες συνωμοσίας

Η δυτική κοινωνιολογία ερευνάσε εξαντλητικά τον ρόλο Αγγλοσαξόνων, ισπανόφωνων, ομοφυλόφιλων, γυναικών, όλων των κοινωνικών, εθνικών, θρησκευτικών, σεξουαλικών κ.λπ. ομάδων, συχνά υιοθετώντας νόμους για την αντιπροσωπευσή τους, πλην μίας. Ίσως δεν πέρασε από το μυαλό όλων επέβησαν αυτή την κατάσταση πραγμάτων, ότι, αντί να προστατεύουν τους Εβραίους από τον αντισημιτισμό, μάλλον τον τροφοδοτούν! «Δεν πιστεύω στις θεωρίες συνωμοσίας», μας λέει ο Ρος, που αναγνώ-

ρίζει όμως ότι οι τράπεζες είναι υπερβολικά μεγάλες και έχουν υπερβολικά μεγάλη δύναμη. «Πρέπει να σπάσουμε τις τράπεζες, να διαχωρίσουμε τις εμπορικές από τις επενδυτικές τράπεζες, να διαχωρίσουμε την παραδοσιακή τράπεζα από το καζίνο. Εμείς, οι φορολογούμενοι, σώσαμε τις τράπεζες. Αλλά τώρα δεν υπάρχουν άλλα χρήματα. Πρέπει να επιστρέψουμε στη ρύθμιση. Κάτι προσπάθησε ο Ομπάμα, αλλά είναι πολύ λίγα. Η Ε.Ε. πρέπει να το κάνει».

Πώς βλέπουν οι τράπεζες την κρίση του ευρώ; ρωτάμε τον Ρος. «Περιμένουν τις αποφάσεις των κυβερνήσεων, τη δημοσιονομική εξυγίανση, τη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας, την αύξηση των πόρων και των φόρων, την πάλη κατά της φοροδιαφυγής. Αλλά δεν μπορεί να πάμε σε περισσότερη λιτότητα», μας απαντάει.

Και για την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους; «Είναι πολύ να-ρίς, δεν το πιστεύω», είναι η απάντησή του.